

[Samuel sen.]

Fiskerbefolkning. „Ulykken for Færøerne er Købmændene“, siger det ærede Medlem (Folketingstidende Sp. 280); „den Bitterhed, der er mod Danmark, er Købmændene i Virkeligheden Skyld i“, siger det ærede Medlem, Fiskerne er i Slaveri hos Købmændene o. s. v. Denne Fremstilling af Forholdene er ikke rigtig, og den deri fremsatte Dom over Købmændenes Stand er efter min Mening ganske uretfærdig. Det er vel sandt, at de færøske Fiskere paa Grund af Fiskeriets Usikkerhed og de stærkt vekslende Fiskepriser er daarligt stillede økonomisk; men naar Forholdene ikke er ringere, end de er, skyldes det det gode Samarbejde, som har fundet Sted mellem Købmændene paa den ene Side og Fiskerne og Fiskeskipperne paa den anden Side. Naar Færøerne den Dag i Dag har en Fiskeriflaade, som kan søge Fiskebankerne ved Island og ved Grønland, skyldes det det nævnte gode Samarbejde, og dette gode Samarbejde er i den senere Tid virksomt støttet fra Staten gennem Fiskerilaanene til Anskaffelse af store, søgaaende Fiskefartøjer. Jeg tænker her ikke paa de forholdsvis smaa Fiskefartøjer, som i den senere Tid er anskaffet og arbejder sammen med et nyt Selskab, som kaldes „Isvirki“, men den Kapital, som fra færøsk Side er anbragt i det nævnte Selskab, er for en ikke ringe Del tilvejebragt fra Købmændene. Anklagen mod Købmændene er efter mit Skøn uberettiget og kan derfor kun gøre Skade.

De færøske Fiskere sælger deres Fangst, hvor de vil, og sælger den selvfølgelig til bestemte Priser; lejlighedsvis — og det sker maaske i stort Omfang — overlader man det til Rederne at sælge Fangsten, men Afregningen af Fiskernes Tilgodehavende sker i gode danske Penge, for saa vidt Fiskerne ikke har modtaget deres Fortjeneste i Forskud fra Rederne. Men hvis en Fisker har taget Fortjenesten som Forskud, faar han selvfølgelig ingen Penge ved Afleveringen.

I Klipfisketilvirkningen deltager ældre Mænd, Kvinder og Børn, og det Arbejde, som sker ved Klipfisketilvirkningen, udføres ofte hos Købmænd, der samtidig er Redere. Arbejderne plejer da i mange Tilfælde ikke at faa kontante Penge udbetalt, og mange af disse Købmænd har den Cou-

tume, at de skriver Fortjenesten paa Konto, og Arbejderne forsynes med en Kontrabog, i hvilken indføres, baade hvad Arbejderen har tjent daglig, og hvad han modtager daglig. Denne Fremgangsmaade medfører imidlertid et meget stort Skrivearbejde for Forretningsmanden, og det er jo ikke altid saa let for Parterne at kontrollere, hvor meget Arbejderen paa hvert enkelt Tidspunkt har til gode. For at undgaa alt dette Skrivearbejde og samtidig gøre Kontrollen lettere har et Par Købmænd det sidste Aar indført det, som det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen kalder „Blikpenge“. Disse „Blikpenge“, som er mærket 2 Kr., 1 Kr., 50 Ø. o. s. v., faar Arbejderen udleveret, hver Gang han har arbejdet, og de viser, hvad han tjener hver Dag. Hver Gang han saa køber i vedkommende Forretning, betales der med disse Penge, men jeg har selv været Vidne til, at Arbejdere har henvendt sig i vedkommende Købmændsforretning og har ønsket „Blikpenge“ ombyttet med danske Penge, og har set, at man har faaet Ønsket opfyldt. Arbejdere har overfor mig udtalt, at det er nu ulige lettere at kontrollere, hvad de til enhver Tid har til gode hos Købmændene for deres Arbejde, end den Gang de havde Kontrabog, og det vil man let kunne forstaa. Arbejdere betragter det som en stor Gevinst, at der i deres Bygd findes en Købmand, der har Fisketilvirkningsarbejde, da de saa kan faa noget at bestille. I de Bygder, hvor Købmanden ikke har saadant Tilvirkningsarbejde, faas der i Regelen ikke noget Lønarbejde. Men til Gengæld har vedkommende Købmand naturligvis ogsaa en Gevinst derved, at Arbejderne køber i hans Forretning for Arbejdslønnen i Stedet for at købe hos Konkurrenten, der maaske ikke har noget Fisketilvirkningsarbejde.

Den Sambandskøbmand i Fuglefjord, som det ærede Medlem nævnte, kommer, saa vidt jeg ved, meget godt ud af det med sine Arbejdere, Noget tilsvarende er vist ogsaa Tilfældet med den navngivne Selvstyrekøbmand i Klaksvig, som for øvrigt sikkert udførte et saa stort Arbejde ved Folketingsvalget i 1929 til Bedste for Socialdemokratiet og Selvstyremændenes fælles Kandidat, at jeg ikke er helt sikker paa og ikke i Øjeblikket kan udtale noget Skøn over, hvor mange Procent Selvstyremænd